

2026-05-05 Nr. NV-1164

<div>ĮSTATYMO PROJEKTAS</div> <div>Nr.: TAP-25-1528(3)</div> <div>TAIS-26-6658</div>		<div>DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-787 1, 2, 4, 30, 32¹, 34¹, 34¹⁸, 34²², 34²⁴, 34²⁵, 34²⁶, 34³⁰, 34³¹ STRAIPSNIŲ, AŠTUNTOJO⁴ SKIRSNIO, AŠTUNTOJO⁵ SKIRSNIO PAVADINIMO, 5 PRIEDO PAKEITIMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 4³ STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1183 2 STRAIPSNIO IR 3, 9 PRIEDŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-2223 1, 47, 94, 95, 97, 98, 99, 100, 102 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 100² STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 252, 255¹, 589, 608 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 252¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-2223 47, 84, 85, 94, 95, 98, 99, 100, 101, 102, 105 IR 107 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 102² IR 102³ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO NR. XV-447 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 12, 29, 243¹, 251, 304², 308¹, 310, 589 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO, KODEKSO PAPILDYMO 243², 270² STRAIPSNIAIS IR 243¹ STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO NR. XV-732 13 IR 14 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TOLIAU VISI KARTU – PROJEKTAI)</div>		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	Aplinkos ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2026-04-28	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Projektai parengti siekiant:

1. **Įgyvendinti reglamentą (ES) 2023/1542 dėl baterijų ir baterijų atliekų** (toliau – reglamentas 2023/1542): nustatyti griežtesnius baterijų bei jų atliekų tvarkymo ir tvarkymo organizavimo reikalavimus, subjektų, dalyvaujančių organizuojant baterijų atliekų tvarkymą, pareigas ir kt.;
2. **Į nacionalinę teisę perkelti direktyvą (ES) 2024/884 dėl elektros ir elektroninės įrangos (EEĮ) atliekų ir** (toliau – reglamentas 2024/884) ir įgyvendinti ES Teisingumo Teismo sprendimą byloje C – 181/20 (2022-01-25) ir užtikrinti, kad gamintojams nebūtų taikomi nepagrįsti įpareigojimai atgaline data (pvz., dėl fotovoltinių plokščių ir kitų EEĮ atliekų tvarkymo finansavimo už laikotarpį, kai EEĮ direktyva nebuvo taikoma);
3. **Įgyvendinti reglamentą (ES) 2024/1157 dėl atliekų vežimo** (toliau – reglamentas 2024/1157): paskirti kompetentingas institucijas, atsakingas už reglamento 2024/1157 nuostatų įgyvendinimą, taip pat institucijas, atsakingas už tarptautinį bendradarbiavimą; įstatymu įtvirtinti 10 metų galiojančius išankstinius sutikimus atliekų naudojimo įrenginiams (vietoje kasmetinių leidimų). Tai sumažins administracinę naštą institucijoms, supaprastins procedūras atliekų tvarkymo paslaugas teikiančioms įmonėms ir suvienodins Lietuvos praktiką su kitose ES valstybėse taikoma praktika.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS**Esminiai pakeitimai Atliekų tvarkymo įstatyme (ATĮ)***Baterijų ir baterijų atliekų reglamentavimas:*

- ATĮ atsisakoma nuostatų, kuriose reglamentuojami baterijų atliekų tvarkymo organizavimo reikalavimai apibrėžti ir tiesiogiai taikomi pagal reglamentą 2023/1542;

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

- ATĮ detalizuojamos procedūros dėl registracijos, licencijavimo, apskaitos ir galimybė taikyti griežtesnius nacionalinius reikalavimus;
- Numatomos licencijų rūšys pagal reglamente 2023/1542 nustatytas baterijų kategorijas (nešiojamosios, transporto priemonių, pramoninės ir kt.);
- Numatoma, kad baterijų atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus aplinkos ministro nustatyta tvarka į susijusių tvarkytojų sąrašą galės įrašyti baterijų atliekų tvarkytojai, kurie turi tokiai atliekų tvarkymo veiklai būtinus leidimus ir kuriuos pagal reglamento 2023/1542 procedūrą parinko gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos.

Atliekų vežimas: Aplinkos ministrui suteikiama teisė paskirti instituciją, atsakingą už ES reglamente numatytų kompetentingos institucijos, korespondento ir bendradarbiavimo funkcijų atlikimą bei nustatyti tarpvalstybinio vežimo ir išankstinių sutikimų (dėl įvežamų atliekų) išdavimo tvarką ir sąlygas.

EEĮ finansavimas: Patikslinama, kad EEĮ gamintojai ir importuotojai privalo finansuoti buitinių ir nebutinių EEĮ atliekų, gautų iš fotovoltinių plokščių, patiektų Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais po 2012 m. rugpjūčio 13 d., tvarkymą.

Mokesčių ir sankcijų pokyčiai: Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo (toliau – MATĮ) projekte siūloma atsisakyti nuostatų, kurios numato mokesčio už aplinkos teršimą gaminių atliekomis taikymą baterijoms (ir akumuliatoriams) kaip neatitinkančių ES reglamente nurodyto sankcijų nustatymo principo. Atsakomybė už ES reglamente 2023/1542 nustatytų reikalavimų nevykdymą nustatoma Aplinkos apsaugos įstatymo ir Administracinių nusižengimų kodekso projektuose.

Įsigaliojimo terminai

Reglamentas 2023/1542 dėl baterijų ir baterijų atliekų taikomas nuo 2024-02-18, tačiau ATĮ perkliamos susijusios nuostatos taikomos nuo 2025-08-18, kitos nuo 2026-08-18.

Reglamentas 2024/1157 dėl atliekų vežimo taikomas nuo 2026 m. gegužės 21 d., todėl atitinkamai numatomas susijusių ATĮ nuostatų įsigaliojimo terminai.

Su direktyvos 2024/884 perkėlimo susijusios nuostatos (dėl ES Teisingumo Teismo sprendimo) įsigalios iš karto po įstatymų priėmimo.

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS ☐ Taip ☒ Ne

AAD ir Aplinkos apsaugos agentūra ir dabar atlieka tokias funkcijas, tikėtina, kad papildomų išlaidų neturėtų būti patiriama.

Atskiras Projektai siūlomų nuostatų įgyvendinimo mechanizmas dėl Reglamento Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo nereikalingas, nebus patiriama su tuo susijusių išlaidų, nes šiuo metu kompetentingos institucijos, korespondento ir bendradarbiavimo funkcijas pagal minėtą reglamentą atlieka ir metinius atliekų įvežimo, importo į Lietuvą leidimus ir išvežimo, eksporto iš Lietuvos išduoda AAD.

ADMINISTRACINĖ NAŠTA (PRISITAIKYMO IŠLAIDOS)

☐ Taip ☒ Ne

GYVENTOJAMS

☐ Taip ☒ Ne

ŪKIO SUBJEKTAMS

☐ Taip ☒ Ne

VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS

☐ Taip ☒ Ne

Darbo tvarka su Ekonomikos ir inovacijų ministerija suderinta, kad ūkio subjektų administracinė našta dėl reglamento 1013/2006 dėl atliekų vežimo neskaičiuojama taikant išimtį, numatytą Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodikoje (naujas informacinis įsipareigojimas taikomas mažiau nei 20 subjektų).

Informacinių įpareigojimų, susijusių su baterijų atliekų tvarkymo organizavimo reikalavimais, sukeliama administracinė našta nereikšminga, sukeliamos prisitaikymo naštos vertinimas ir apskaičiavimas neatliekamas.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS IR PROJEKTO DERINIMAS

☒ TM ☒ FM ☐ AM ☒ EIM ☐ EM ☒ KAM ☐ KM ☐ SADM ☐ SAM ☐ SM ☐ ŠMSM ☐ URM ☐ VRM ☐ ŽŪM ☐ LSA
☒ Verslo asociacijos ☐ Profesinės asociacijos ☐ Nevyriausybinių organizacijų ☒ Kita (Muitinės departamentas)

Likę nesuderintos pastabos

Vienas iš klausimų, kuriuos kelia rinkos dalyviai (pagrindė – atliekų tvarkytojų asociacijos) – siūlymas nebetaikyti mokesčio už aplinkos teršimą neįvykdžius baterijų atliekų tvarkymo užduočių, o vietoj mokesčio skirti baudą gamintojų organizacijai, kuri neįvykdė užduočių. Minėtų rinkos dalyvių įsitikinimu, geriausia veikia mokestis kaip priemonė skatinanti gamintojus stengtis įvykdyti nustatytas atliekų tvarkymo užduotis. Tuomet gamintojai jaučia individualią

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

atsakomybę ir turi interesą „spausti“ organizacijas, kad efektyviai organizuotų atliekų tvarkymą. Nustačius baudas organizacijai, jų įsitikinimu, tokiu atveju gamintojai nejaus atsakomybės, kad reikia stengtis, kad baterijų atliekų surinkimo sistema veiktų efektyviai.

Mokesčio AM atsisako kaip neatitinkančio reglamento 2023/1542 nuostatose įtvirtintų principų dėl sankcijų nustatymo už reglamento pažeidimus. Taip pat AM remiasi iš EK darbine tvarka gauta informacija, kad valstybės narės negali nustatyti nacionalinių baterijų tvarkymo užduočių (reglamente 2025/1542 užduotys nustatytos nešiojamosioms baterijoms ir mažųjų transporto priemonių baterijoms, o kitų trijų kategorijų (automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir el. transporto priemonių baterijų) nustatyta 100 proc. surinkimo / priėmimo užduotis – priimti visas šių kategorijų baterijų atliekas ir užtikrinti, kad visos tokių baterijų atliekos būtų surenkamos atskirai.

Įstatymų pakete iš dalies atliepti minėti rinkos dalyvių nuogastavimai ir pasiūlyta numatyti, kad organizacijai neįvykdžius užduočių, jos nariai turi sumokėti baudas, o organizacijai taikoma poveikio priemonė – įspėjimas ir prašoma imtis taisomųjų veiksmų.

PASIŪLYMAI IR KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2026 m. gegužės 4 d. pateikė išvadą Nr. NV-1155, kurioje pažymi, kad Projektams pastabų ir pasiūlymų neturi.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Jurgita Gaižiūnienė

Ekonomikos politikos grupė, vyresnioji patarėja